

OBSAH

1 Vznik Československé republiky	9
1.1 Vznik první světové války a politická situace v českých zemích	9
1.2 Politická situace na Slovensku na začátku války	11
1.3 Perzekuční opatření rakouské vlády v českých zemích	11
1.4 První protirakouské projevy v zahraničí	12
1.5 Formování československého zahraničního odboje	13
1.6 Postupné ožívování „aktivity“ domácí politiké reprezentace	14
1.7 První projekty státoprávních změn	15
1.8 Změny v postojích domácí politiké reprezentace v roce 1917	17
1.9 Aktivizace domácího odboje v první polovině roku 1918	20
1.10 Protiuherské hnutí na Slovensku a postavení Slovenska v českém politickém programu	21
1.11 Závěrečná etapa československého zahraničního odboje	22
1.12 Vyvrcholení boje za státní samostatnost. 28. říjen 1918	24
1.13 Vyhlášení prvního zákona státa	26
1.14 Vznik ČSR a recepce rakouské a uherské správy	30
1.15 Odraz vzniku československého státa na Moravě	31
1.16 Odraz vzniku československého státa ve Slezsku	33
1.17 Situace na Slovensku po vyhlášení Martinské deklarace	38
1.18 Vznik a organizace okresních a místních národních výborů v českých zemích a místních národních rad na Slovensku	46
1.19 Rozsah působnosti národních výborů a národních rad	57
1.20 Pokus německých nacionalistů o irredentistický puč	67
1.21 Likvidace národních výborů a národních rad	72
1.22 Tradice organizace české a slovenské veřejné správy	80
1.22.1 Počátky vytváření moderní veřejné správy	80
1.22.2 Počátky organizace okresní politiké správy	84
1.22.3 Pokusy o vytvoření krajské správy (krajské úřady – krajské vlády)	89
1.22.4 Počátky organizace zemské politiké správy	91
1.22.5 Počátky územní samosprávy	95
1.22.6 Počátky obecní samosprávy	98
1.22.7 Počátky okresní samosprávy	104
1.22.8 Počátky zemské samosprávy	106
1.22.9 Počátky uherské veřejné správy	109
2 Ústavní a správní systém meziválečného Československa	115
2.1 Vytváření soustavy ústředních státních orgánů	115
2.2 Národní shromáždění	127
2.3 Prezident	146

2.4	Vláda	150
2.5	Veřejná správa	155
2.5.1	Veřejná správa v letech 1918–1920	155
2.5.1.1	Ústřední správa	155
2.5.1.2	Vývoj územní samosprávy v českých zemích	182
2.5.1.3	Vývoj samosprávy tzv. statutárních měst	200
2.5.1.4	Komplikace v oblasti státní správy ve Slezsku	215
2.5.1.5	Situace v oblasti státní správy na Slovensku	219
2.5.1.6	Organizace politické správy na Podkarpatské Rusi po jejím připojení k Československé republice	225
2.5.2	Příprava a vydání župního zákona (1920)	227
2.5.2.1	Příprava správní reformy	227
2.5.2.2	Organizace správy podle župního zákona	242
2.5.2.3	K hodnocení zákona o župním zřízení	252
2.5.3	Vývoj politické správy a územní samosprávy v letech 1920–1927	255
2.5.3.1	Vývoj správní organizace v českých zemích	255
2.5.3.2	Vývoj státní správy na Slovensku v letech 1920–1923	269
2.5.3.3	Příprava realizace župního zákona a jeho zavedení na Slovensku	275
2.5.3.4	Vývoj správy na Podkarpatské Rusi	285
2.5.4	Příprava, přijetí a realizace zákona o organizaci politické správy (1927–1928)	287
2.5.4.1	Příprava a přijetí zákona o organizaci politické správy	287
2.5.4.2	Realizace zákona o organizaci politické správy	299
2.5.5	Veřejná správa ve třicátých letech	311
2.5.5.1	Státní správa	311
2.5.5.2	Obecní samospráva	316
2.5.6	Specializovaná veřejná správa	320
2.5.6.1	Finanční správa	320
2.5.6.2	Vojenská správa	356
3	Organizace bezpečnostních složek	359
3.1	Recepce rakouské organizace bezpečnostních složek	359
3.1.1	Počátky organizace policie	359
3.1.2	Počátky organizace četnictva	362
3.1.3	Zásady výkonu služby rakouského četnictva	366
3.1.4	Počátky finanční stráže	372
3.2	Organizace bezpečnostního systému v meziválečném Československu	372
3.2.1	Organizace policie v meziválečném Československu	372
3.2.2	Organizace četnictva v meziválečném Československu	385
3.2.2.1	Jednotlivé organizační složky četnictva	385
3.2.2.2	Zákon o četnictvu a navazující předpisy	390
3.2.2.3	Územní členění četnictva	392
3.2.2.4	Speciální útvary v četnictvu	395

3.2.2.5 Četnictvo a Stráž obrany státu	398
3.2.2.6 Organizace pátrací služby v četnictvu a její činnost	401
3.3 Organizace finanční stráže v meziválečném Československu	412
4 Organizace soudnictví	415
4.1 Ústavní soud	415
4.2 Správní soudnictví	416
4.3 Volební soud	419
4.4 Obecné soudnictví	419
4.4.1 Recepce rakouské soudní soustavy	420
4.4.2 Organizace soudnictví v meziválečném Československu	434
4.5 Alternativní soudnictví	437
5 Organizace veřejné žaloby	453
5.1 Recepce rakouského systému veřejné žaloby	453
5.2 Organizace veřejné žaloby v meziválečném Československu	466
5.3 Finanční prokuratura	469

1.1 Vznik první světové války a politická situace v českých zemích

Vznik první světové války v roce 1914 znamenal ústupkami do té doby nevídaného klimatu, který postupně značil velkou část světa. Na hlavních frontách na západě, východě a jihu Evropy se střetly v nepřátelském středu vyčerpanějších bojích dva mocenské bloky: na jedné straně tzv. Ústřední mocnosti Německo a Rakousko-Uhersko, po jejichž boku bojovalo dále Turecko a Bulharsko, a na druhé straně tzv. Dohodové mocnosti, tj. Rusko, Francie a Anglie, k nimž postupně přistoupila řada dalších států, zejména Itálie a USA.